

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

ajánlása

a politikai pártok és szervezetek adatkezelésével kapcsolatos egyes adatvédelmi követelményekről

2019-ben két választás is lezajlott hazánkban. Adatvédelmi vonatkozásban ennek jelentősége, hogy a 2019 májusában tartott európai parlamenti képviselők választása során első alkalommal alkalmazták a 2018. május 25-től az Európai Unió egész területén hatályos és alkalmazandó általános adatvédelmi rendeletet¹, a 2019. október 13-án sorra kerülő általános helyi és nemzetiségi önkormányzati választásokra pedig már ezen jogalkalmazási tapasztalatok birtokában lehetett felkészülni.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) ezen választásokat megelőzően, 2019 áprilisában ajánlást adott ki a választásokkal kapcsolatos adatkezelésekről, mely változatlanul irányadó, azonban a választásokkal és politikai célú adatkezelésekkel összefüggésben érkezett újabb panaszok tapasztalatai alapján az ajánlást a **Hatóság** kiegészíti, mert **szükségesnek tartja kiemelni azokat a további adatvédelmi követelményeket, amelyeket a politikai pártok és szervezetek adatkezelésével kapcsolatban a jövőben számon kér.**

A Hatósághoz érkezett bejelentések alapján a politikai pártok és szervezetek által végzett adatkezelési műveletekkel (például polgárok telefon/e-mail/postai úton történő megkeresése, különféle rendezvényekről történő tájékoztatás, aktuális témákban véleménykérés, aláírásgyűjtő ív kitöltetése) kapcsolatos panasz tipikusan az alábbi tevékenységek során fordult elő:

- a jelöltek, listák bejelentéséhez szükséges megfelelő számú ajánlás összegyűjtése;
- szimpatizánsi adatbázis építése;
- kampányanyagok választópolgárokhoz történő eljuttatása;
- valamely politikai cél elérésére szervezett aláírásgyűjtések;
- politikai marketing tevékenység.

Ezen adatkezelési tevékenységekkel kapcsolatban felmerült problémákat a Hatóság az alábbiakban foglalja össze, illetve azokkal összefüggésben adatvédelmi szempontból az alábbi legfontosabb követelményekre hívja fel az adatkezelésben résztvevők figyelmét.

I. Az adatkezelők és az adatfeldolgozók személye és felelőssége

A Hatóság jogalkalmazói tapasztalata:

A Hatósághoz több panasz érkezett, amelyek a 2019. évi helyi önkormányzati választásokkal kapcsolatban végzett ajánlásgyűjtést követően az ajánlóíveken szereplő személyes adatok kezelésének jogszerűségét kifogásolták. A Hatóság az adatkezelők személyének megállapítása tárgyában – mivel ezen panaszok esetében a jelölt több párt közös jelöltjeként indult a választáson, így az ajánlásokat részére több párt aktivistája is gyűjtötte, és az adatkezelők személye nem volt megállapítható – hatósági ellenőrzést indított.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet vagy GDPR)

Az ajánlásgyűjtés folyamata több részfeladatból tevődik össze, így a folyamat része többek között az ajánlóívek igénylése, az ajánlóívek felvétele, az ajánlások gyűjtésének szervezése és koordinálása, majd az ívek leadása a választási iroda részére. Ezeket a részfeladatokat többnyire maga a jelölt és annak kampánycsapata végezte. Az ajánlásgyűjtésben a pártok tagjai, szimpatizánsai részt vehettek önkéntesként, de a pártoknak ebből kifolyólag konkrét információi nem voltak arról, hogy ténylegesen mely tagjai vettek részt a feladatban, továbbá utasítást sem adtak a feladat ellátására vonatkozóan.

A Hatóság kérdéseire beérkezett válaszok szerint azok a politikai pártok, amelyek az ajánlások gyűjtésében közvetlenül nem vettek részt, nem tekintették magukat adatkezelőnek, míg egyes politikai pártok akként nyilatkoztak, hogy véleményük szerint a politikai pártok, mint a közös jelöltet indító jelölő szervezetek közös adatkezelőnek minősülnek, mert az ajánlások összegyűjtése közös választási részvételüket szolgálja, amely együttes és közös döntésükön alapul.

Az ajánlásgyűjtésben kampány-koordinátorként részt vevő szereplő szintén nem tekintette magát adatkezelőnek az adatkezelés során, mivel az adatkezelés célját nem ő határozta meg, az adatkezelésre vonatkozó alapvető döntéseket nem hozott, az adatkezeléshez felhasznált eszközökkel kapcsolatos döntést nem hozott, azokat nem ő finanszírozta, így véleménye szerint ő csupán adatfeldolgozónak tekinthető az adatkezelésben, mert az adatgyűjtés technikai lebonyolításában, az adatgyűjtés szervezésének koordinálásában ugyanakkor részt vett.

A Hatóság mindezek alapján azt a következtetést vonta le, hogy a vizsgált esetekben az adatkezelésben betöltött szerepek egyáltalán nem tisztázottak, és az adatkezelésben részt vevő szereplők egyike sem vállalta az adatkezelőre háruló felelősséget, továbbá megállapítható, hogy az adatkezelésben részt vevők sok esetben nincsenek is tisztában azzal, hogy pontosan milyen szerepet is töltenek be az adatkezelés során, adatkezelőnek tekinthetők-e vagy sem. Az adatkezelés (ajánlásgyűjtés) során erről rendelkező, illetve ennek eldöntésében segítséget jelentő dokumentumok, szabályzatok sem készültek. (NAIH/2019/6771, NAIH/2019/6802.)

Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 7. pontjában meghatározott „adatkezelő” definíciójának központi eleme az adatkezelésre vonatkozó *érdemi döntések* meghozatalának ténye – így különösen az adatkezelés céljának meghatározása; a célnak megfelelő, kezelni kívánt adatok körének meghatározása; az adatkezelés jogalapjának kiválasztása; az adatkezelés időtartamáról való döntés; az adatkezelés módjának kialakítása; az adatkezelés végrehajtása; a személyes adatokhoz való hozzáférés; adattovábbításról való döntés; a személyes adatok felhasználása más adatkezelési célból, más tevékenység során; az érintetti jogok biztosítása, végrehajtása; adatfeldolgozó igénybevételéről szóló döntés; alapvető adatbiztonsági intézkedések meghozatalára vonatkozó döntés.

Az általános adatvédelmi rendelet rendelkezik² továbbá arról is, hogy amennyiben az adatkezelés céljait és eszközeit két vagy több adatkezelő közösen határozza meg, azok „*közös adatkezelőknek*” minősülnek. Közös adatkezelés esetén a GDPR rendelkezései értelmében az adatkezelőknek megállapodást kell kötniük egymással, amelyben meg kell határozni, hogy milyen módon teljesítik a GDPR szerinti kötelezettségeket (így például milyen jogalapon, milyen személyes adatokat, mennyi ideig kezelnek az adatkezelők, az érintettek előzetes tájékoztatásával kapcsolatban hogyan járnak el stb.).

A fentiekben felsorolt adatkezelési tevékenységek esetén tipikusan a politikai párt minősül adatkezelőnek. Tekintettel azonban arra, hogy a pártok szervezetileg tagoltak és bizonyos tárgykörök vonatkozásában önálló döntéshozatalra is jogosult egységekből (pl. központi, helyi szervezetek, tagszervezetek) épülnek fel, valamint különböző szerepkörök (képviselők, tagok, aktivisták, önkéntesek) működése jellemzi azokat és a tevékenységük is sokrétű (pl. választásokkal kapcsolatos tevékenységek, aláírásgyűjtések, szimpatizánsokkal történő kapcsolattartás stb.), valamennyi adatkezelési tevékenység tekintetében szükséges annak egyértelmű meghatározása és az érintettek

---

2 Ld. GDPR 26. cikk

felé történő kommunikációja, hogy az adott adatkezelés tekintetében ki az adatkezelő, közös adatkezelő, adatfeldolgozó.

A Hatóság tapasztalatai alapján az egyik legnagyobb hiányosság az adatkezelés megkezdése előtt az adatkezelők, adatfeldolgozók személyének megfelelő megnevezése, azonosítása, ezen alapvető szerep betöltőinek, feladatainak és felelősségének egyértelmű tisztázása. A Hatóság álláspontja szerint ugyanis nem – már csak az előzetes tájékoztatási kötelezettség, illetve az adatvédelmi tájékoztató szempontjából sem – elfogadható az a helyzet, hogy egy adatkezelési műveletsorozatnak ne legyen előzetesen meghatározott felelőse, így – főként, ha az adatkezelés során még jogsértés gyanúja is felmerül – utólag kelljen tisztázni a folyamatban betöltött szerepeket.

Fontos adatkezelői feladat, hogy az adatkezelési célok jogszerű megvalósulása érdekében az adatkezelés folyamatában betöltött szerepkörök mellett az adatgyűjtés megkezdése előtt azt is meghatározza, hogy a felvett adatoknak mi lesz a pontos felhasználási útja és azok meddig kerülnek megőrzésre, továbbá kik jogosultak az aláírásgyűjtő ívekbe, továbbá a szimpatizánsi adatbázisokba betekinteni.

Az adatkezelői/adatfeldolgozói szerepek tisztázása azért kiemelt fontosságú, mert az adatkezelő az elsőszámú felelős az adatkezelés jogszerűségéért. Az adatkezelőknek a kockázatoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk és kezdettől fogva beépített adatvédelmet kell megvalósítaniuk – vagyis már az adatkezelés megkezdése előtt, annak tervezésekor figyelembe kell venni, hogy a tervezett adatkezelési művelet mennyire felel meg az adatvédelmi előírásoknak –, valamint képesnek kell lenniük az általános adatvédelmi rendeletnek való megfelelés igazolására (elszámoltathatóság elve). Az elszámoltathatóság elvéből fakadóan az adatkezelő kötelezettsége, hogy az adatkezelés megfeleljen az általános adatvédelmi rendeletben foglalt elveknek, továbbá biztosítani kell az érintetti jogok érvényesülését, és az ezen előírásoknak történő megfelelést bizonyítani is tudnia kell. Adatvédelmi szempontból tehát az adatkezelés kontrollálatlan, ha az adatkezelő személye már az adatkezelés megkezdésekor nem egyértelműen és konkrétan meghatározott.

Az ajánlásgyűjtés folyamatában számos szereplő vesz részt, akár jelöltként, akár jelölő szervezetként, akár politikai pártok aktivistájaként, vagy a jelölt kampánystábjának tagjaként.

Mint ahogyan azt a Hatóság több, a választásokkal kapcsolatosan lefolytatott hatósági ellenőrzése (NAIH/2019/6771, NAIH/2019/6802.) során megállapította, az ajánlásgyűjtésben részt vevő minden szereplő adatkezelésben betöltött szerepét már az adatkezelés megkezdését megelőzően tisztázni szükséges. Egyértelműen, az erről rendelkező írásbeli dokumentumban meg kell jelölni, hogy ki az adatkezelés adatkezelője és ki minősül adatfeldolgozónak. Ezen szerepköröket betöltő személyekről tájékoztatást kell nyújtani egyrészt az adatkezelés folyamatában részt vevők, másrészt pedig a nyilvánosság és az érintettek felé is. A pártoknak célszerű ezen ismeretekre kiterjedően adatvédelmi oktatást tartaniuk a szervezeteik és az adatkezelésben részt vevő szereplők részére.

Az ajánlásgyűjtésre vonatkozó általános eljárási szabályokat a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) tartalmazza. Eszerint jelöltet, illetve listát ajánlani ajánlóíven lehet [Ve. 120. §]. Az ajánlóívet a független jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve a jogerősen nyilvántartásba vett jelölő szervezet a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási irodától igényelheti [Ve. 120. § (2) bekezdés]. Azt, hogy az adott választástípusban mely szervezet kérheti jelölő szervezetként történő nyilvántartásba vételét, a Ve. 3. § (1) bekezdés 3. pontjában foglalt értelmező rendelkezések határozzák meg. Ennek megfelelően választástípustól függően jelölő szervezet lehet a párt, az országos nemzetiségi önkormányzat, az egyesület, valamint a nemzetiségi szervezet.

A Ve. ajánlásgyűjtéssel kapcsolatos rendelkezéseiből azonban nem állapítható meg egyértelműen, hogy az ajánlásokkal kapcsolatos adatkezelések esetében kik az adatkezelők, és ennek következtében

pontosan kiknek a kötelezettsége, illetve a felelőssége is egyben, hogy az adatkezelés megfeleljen az általános adatvédelmi rendeletben foglalt valamennyi alapelvnek.

Az általános adatvédelmi rendelet fogalom meghatározása alapján az adatkezelő az a természetes vagy jogi személy, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza, míg az adatfeldolgozó kizárólag az adatkezelő nevében és utasításai alapján kezeli a személyes adatokat.³

A Hatóság álláspontja szerint mindazon szervezet, párt, illetve természetes személy tehát, mely az adott adatkezelés céljaival és annak eszközeivel kapcsolatban valamely döntést hozott, adatkezelőnek tekintendő.

Amennyiben a párt, politikai szervezet kizárólag az adatkezelés célját határozta meg, és ennek elérése érdekében együttműködött másokkal, ahhoz a nevéet adta, már önmagában ennél fogva **adatkezelőnek tekintendő**, abban az esetben is, ha a tényleges adatkezelési tevékenységben, adatkezelési műveletek végrehajtásában személyesen nem vett részt.

Az ajánlásgyűjtésben részt vevő személyek adatkezelésben betöltött szerepének meghatározásakor elsősorban azt kell figyelembe venni, hogy feladataik ellátása során az adott párt/politikai szervezethez kapcsolódóan milyen funkciót töltenek be.

- Azon személyek, akik az ajánlásgyűjtésben **az adatkezelő (jelölő szervezet) munkavállalójaként** vesznek részt, nem rendelkeznek az adatkezelői feladatoktól elkülönülő, önálló szerepkörrel, így nyilvánvalóan **nem tekinthetők adatkezelőknek sem**, ők ebben az esetben az adatkezelő tevékenységének végrehajtói.
- Ha azonban az ajánlásokat az adott személyek **valamely párt, vagy egyéb szervezet aktivistájaként** gyűjtik, nem adatkezelői, hanem **adatfeldolgozói minőségük állapítható meg**, és ebből kifolyólag az adatkezelési műveleteket kizárólag az adatkezelő, jelen esetben a jelölő szervezet utasításai alapján végezhetik. Az aktivistáknak, mint adatfeldolgozóknak minden esetben adatfeldolgozói/megbízási szerződéssel kell rendelkezniük, és az ajánlásgyűjtés során megfelelő módon igazolniuk kell tudni, hogy mely adatkezelő, azaz párt/politikai szervezet nevében gyűjtik, dolgozzák fel az érintettek személyes adatait.

A Hatóság jogalkalmazói tapasztalata:

A Hatósághoz intézett bejelentésében egy panaszos arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy az e-mail elérhetőségére levelet kapott az egyik politikai párt képviselőjétől. A levél a képviselő nevét tartalmazó e-mail címről érkezett, amely e-mail-címre küldött válaszúzenetben a panaszos több alkalommal tájékoztatást kért személyes adatai kezelésével kapcsolatban, illetve kérte, hogy ne küldjenek részére megkeresést. A panaszos az érintetti kérelmeire választ nem kapott. A Hatóság az ügyben lefolytatott vizsgálattal összefüggésben megállapította, hogy az érintetteket valamennyi, a párt – akár helyi szervezete, akár központi szervezete – által küldött elektronikus megkeresésben, valamint a további kapcsolattartás, véleménykérés, választási és egyéb tájékoztatás céljából történő adatgyűjtésre szolgáló íven szereplő tájékoztatóban jól láthatóan tájékoztatni kell az érintetti joggyakorlás lehetőségéről és módjáról, kiemelve azon elérhetőségeket, ahol ezen jogukat gyakorolni tudják. Az érintetti jogok biztosítása érdekében továbbá érintetti kérelmek feldolgozására megfelelő

³ GDPR 4. cikk

7. „adatkezelő”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit önállóan vagy másokkal együtt meghatározza; ha az adatkezelés céljait és eszközeit az uniós vagy a tagállami jog határozza meg, az adatkezelőt vagy az adatkezelő kijelölésére vonatkozó különös szempontokat az uniós vagy a tagállami jog is meghatározhatja;

8. „adatfeldolgozó”: az a természetes vagy jogi személy, közhatalmi szerv, ügynökség vagy bármely egyéb szerv, amely az adatkezelő nevében személyes adatokat kezel;

személy/szervezeti egység is rendelkezésre kell, hogy álljon. Nem elfogadható az a gyakorlat, miszerint az egyes címekre (például valamely képviselő, jelölt címére) válaszüzenetként küldött érintetti kérelmet nem fogadják, mert az adott cím álláspontjuk szerint nem azt a célt szolgálja, hogy az érintettek ily módon tegyék meg kérelmüket. Az adatkezelőnek valamennyi elérhetőségére küldött kérelmet fogadnia kell és megfelelő technikai, szervezési intézkedésekkel lehetővé kell tennie, hogy azok megválaszolásra kerüljenek és az érintetti joggyakorlás (tájékoztatás, törlés, tiltakozás kérés) lehetősége biztosítva legyen.⁴ (NAIH/2019/3898.)

Ha például egy országgyűlési képviselő úgy határoz, hogy saját civil kezdeményezéséhez kapcsolódóan véleménykérés céljából megkeresi az állampolgárokat és kezdeményezése támogatottságának felméréseként aláírásokat gyűjt, vagy például országgyűlési képviselői tevékenységével kapcsolatosan tájékoztatást küld azon állampolgároknak, akik kapcsolattartás céljából korábban hozzájárulásukat adták személyes adataik kezeléséhez, úgy ő minősül az adatkezelés adatkezelőjének.

Abban az esetben azonban, ha az adatgyűjtésre vonatkozó döntés nem hozzá köthető, hanem az erre vonatkozó feladatot a párt központi szervezete adta ki, az országgyűlési képviselő abban az esetben sem tekinthető az adatkezelés önálló adatkezelőjének, ha a megkeresést, tájékoztatást a saját nevében – például a saját nevét tartalmazó e-mail-címéről – küldi. Ebben az esetben felmerülhet akár a közös adatkezelői minőség, illetve akár adatfeldolgozói minőség is.

A pártok, politikai szervezetek nem csupán a választásokhoz kapcsolódó ajánlásgyűjtéssel összefüggésben gyűjtnek a választópolgároktól személyes adatokat, hanem az egyes választások közötti időszakban is folyamatosan kapcsolatot tartanak fenn az állampolgárokkal, működésükkel összefüggésben kikérik a polgárok véleményét, illetve tájékoztatást nyújtanak az általuk végzett tevékenységekről, az általuk elért eredményekről.

Ennek megfelelően a pártok/politikai szervezetek választásokkal összefüggő adatkezeléseiken túli egyéb adatkezeléseik során ugyancsak elengedhetetlen annak tisztázása és egyértelművé tétele, hogy ezen tevékenységeik tekintetében ki tekinthető adatkezelőnek, az adott adatkezelésért ki tartozik felelősséggel és az érintettek hova fordulhatnak az őket megillető jogok gyakorlásával összefüggő kérelmeikkel. Ezen adatkezelések során adatkezelő lehet akár az országgyűlési képviselő, a helyi önkormányzati képviselő, és ugyancsak adatkezelő lehet a párt központi szervezete, területi szervezete, valamint a párt valamely tagja, vagy aktivistája is attól függően, hogy az adott adatkezelésre vonatkozó döntés kihez, illetve mely szervezethez köthető, az adatkezelésre vonatkozó utasítást ki adta.

A Hatóság a soron következő választási időszakban – akár hivatalbóli eljárás keretében is – számon fogja kérni a politikai szervezetek adatkezeléseiben szerepet betöltő személyektől, szervezetektől az adatkezelői felelősséggel kapcsolatos követelmények betartását.

1. Követelmény

Az adatkezelési műveletek megkezdését megelőzően e szervezeteknek egyértelműen meg kell határozniuk, hogy a párt, politikai szervezet valamely szervezeti egysége (pl. helyi szervezet/központi szervezet), vagy tagja, aktivistája, illetve jelöltje által végzett adatkezelési tevékenység esetén ki, milyen szerepkörben (adatkezelő,

⁴ GDPR 11. cikk (1) Az adatkezelő megfelelő intézkedéseket hoz annak érdekében, hogy az érintett részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó, a 13. és a 14. cikkben említett valamennyi információt és a 15-22. és 34. cikk szerinti minden egyes tájékoztatást tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtsa, különösen a gyermekeknek címzett bármely információ esetében. Az információkat írásban vagy más módon - ideértve adott esetben az elektronikus utat is - kell megadni. Az érintett kérésére szóbeli tájékoztatás is adható, feltéve, hogy más módon igazolták az érintett személyazonosságát.

adatfeldolgozó, közös adatkezelő) vesz részt az adatkezelési műveletek végrehajtásában.

Meg kell határozni továbbá ezen szerepkörök betöltő személyeknek az adatkezelés folyamatában való részvétele tartalmát, valamint ezen feladatokhoz kapcsolódóan az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott kötelezettségek végrehajtásának felelősét.

Közös adatkezelők esetében tisztázni kell mindezek mellett az egyes adatkezelők közötti feladat- és felelősségmegosztás pontos kereteit és terjedelmét, azaz azt, hogy melyik adatkezelő mely, az általános adatvédelmi rendeletben foglalt kötelezettség végrehajtásáért felel, így különösen, de nem kizárólag az érintetti jogok gyakorlása, illetve az érintettek tájékoztatása tekintetében.

Különös figyelmet kell fordítani arra is, hogy mindezen körülményekről tájékoztassák az adatkezelési folyamataikban részt vevőket, valamint az érintetteket is.

Az aktivistáknak adatfeldolgozói vagy az adatfeldolgozói feladatok meghatározására is kiterjedő megbízási szerződéssel kell rendelkezniük, és az adatgyűjtés során megfelelően igazolniuk kell tudni, hogy mely adatkezelő nevében gyűjtik az érintettek személyes adatait.

II. Az adatkezelés célhoz kötöttsége, a gyűjtött adatok köre, az adattakarékosság követelménye

A Hatóság jogalkalmazói tapasztalata:

A Hatósághoz több panasz érkezett azzal kapcsolatban, hogy az ajánlásgyűjtés során, illetve egyéb, szimpatizánsi adatbázis építéséhez kapcsolódóan történő aláírásgyűjtés során a gyűjtést végzők az ajánlás/adatgyűjtés során egyéb adatot, kiegészítő információkat is gyűjtöttek az érintettekről, így többek között olyan adatokat, hogy az érintett otthon volt, vagy sem, továbbá arra vonatkozó információkat is gyűjtöttek, lejegyezték, hogy a gyűjtést végzőt az adott személy hogyan fogadta. Ennek során meghatározott személyek vonatkozásában a „támogat”, „elutasít”, „bizonytalan” információkat is rögzítették. (NAIH/2019/4467.)

Az ajánlásgyűjtésre szolgáló íven a Ve.-ben rögzített, az ajánlás érvényességéhez szükséges személyes adatokon túl egyéb személyes adat jogszerűen nem rögzíthető.

A gyűjtést végzőnek csupán arra vonatkozó – nem az ajánlóíven rögzített – külön feljegyzése, hogy az általa felkeresett személy az adott időpontban otthon volt-e, vagy sem, illetve kifejezetten az adatpontosság elvének történő megfelelést biztosító olyan feljegyzések, hogy például az érintett címe megváltozott, adott esetben időközben elhunyt, nem minősül az érintett különleges kategóriájú személyes adatának, ennél fogva ezen információ feljegyzése a Hatóság álláspontja szerint az ajánlást gyűjtő jogos érdeke alapján adott esetben jogszerű lehet. Azonban az ajánlásgyűjtés során a választópolgárhoz kapcsolódóan olyan információ, kiegészítő adat, amely az érintett politikai véleményére utalhat (így például az, hogy az ajánlást gyűjtő személyt a választópolgár milyen hozzáállással fogadta), amely ennél fogva az általános adatvédelmi rendelet 9. cikkében foglaltak szerint a választópolgárhoz kapcsolhatóan az ő különleges személyes adatának minősül, az érintett kifejezett hozzájárulása nélkül nem gyűjthető. Az elszámoltathatóság elve alapján az adatkezelőnek az érintett kifejezett hozzájárulását is hitelt érdemlően kell bizonyítania.

2. Követelmény

A politikai szervezetek ne gyűjtsenek, ne rögzítsenek az adatkezelés céljának megvalósulásához feltétlenül szükséges adatokon túl további, különleges kategóriájú személyes adatokat az ajánlásgyűjtés/aláírásgyűjtés során.

A Hatóság jogalkalmazói tapasztalata:

A Hatósághoz azzal kapcsolatban is gyakran érkeznek panaszok, hogy a politikai pártok/szervezetek nagy számban gyűjtenek személyes adatot támogatóiktól a különféle véleménynyilvánító és egyéb civil kezdeményezésekhez kapcsolódó aláírásgyűjtések során, amely adatgyűjtésekkel egyidejűleg szimpatizánsi adatbázis-építés céljából is gyűjtik az érintettek személyes – főként kapcsolattartási és életkorra vonatkozó – adatait.

A hatályos jogi szabályozás nem rendezi, hogy milyen adatokat lehet/kell feltüntetni a különféle véleménynyilvánító (petíciós célú) és egyéb civil kezdeményezésekhez kapcsolódó aláírásgyűjtések során a gyűjtésre szolgáló íven, a Hatóság felhívja azonban az adatkezelők figyelmét, hogy érvényes jognyilatkozatot önállóan csak cselekvőképes nagykorú tehet.

A Hatóság álláspontja szerint az aláírásgyűjtő íven egyáltalán nem kezelhető a személyi azonosító (korábbi személyi szám), annak átadására a polgár ugyanis a vonatkozó törvényben foglaltak szerint⁵ csak a népszavazási kezdeményezés, európai polgári kezdeményezés támogatására aláírást, illetőleg a választási eljárásban jelöltajánlást gyűjtő szerv és a polgár kezdeményezési, jelöltállítási jogának gyakorlásakor köteles. Ettől megkülönböztetendők azonban az egyéb magán-, vagy társadalmi kezdeményezések támogatására irányuló aláírásgyűjtések, amelyek esetén jogszabály nem ad felhatalmazást arra, hogy az aláírást gyűjtő szerv vagy polgár a személyi azonosítót kezelje.

Ugyancsak nem indokolt elkérni a személyazonosító igazolvány számát sem, az okmányazonosító ugyanis önmagában a természetes személy azonosítására nem alkalmas, annak birtokában csupán arról kérhető információ a központi nyilvántartásból, hogy az okmány érvényes-e⁶.

Fentiek figyelembevételével a célhoz kötöttség és az adattakarékosság elve alapján az adatok körét a lehető legszűkebbre kell vonni, vagyis az aláírásgyűjtés során kizárólag azon személyes adatok gyűjthetők, amelyek annak megállapításához szükségesek és elégségesek, hogy a polgár csak egy alkalommal írta alá az ívet. A polgárok azonosításának ugyanis ezen esetekben az a célja, hogy az adott kérdésben egy személy csak egyszer nyilatkozzon, illetve nyilvánítson véleményt.

Amennyiben a polgár kizárólag a politikai kezdeményezés (például helyi vagy országos petíciós cél) megvalósítása érdekében bocsátotta rendelkezésre adatait, úgy ezeket az adatokat haladéktalanul törölni kell, amint az adatkezelés betöltötte célját, valamint akkor is, ha az adatkezelés célja megghiúsult. Mindazon adatkezelésekről az érintetteket (az aláírókat) az adatvédelmi tájékoztatóban – melynek az aláírás helyén is elérhetőnek kell lennie – tájékoztatni kell.

A legtöbb esetben azonban a kezdeményezés mellett a párt a későbbi kapcsolattartás céljából is gyűjti az aláíró személy személyes adatait (különösen nevét, e-mail-címét, telefonszámát). Fontos

⁵ A személyi azonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény 34. §

⁶ A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 18. § (5) bekezdése: „A nyilvántartást kezelő szerv, a kijelölt kormányhivatal és bármely járási hivatal a személyi azonosító igazolvány, továbbá a személyi azonosítóról és lakcíméről szóló hatósági igazolvány okmányazonosítóját megjelölő kérelmező részére a felhasználás céljának és jogalapjának igazolása nélkül is adatszolgáltatást teljesít az okmányok kiadásáról, érvényességének, elvesztésének, eltulajdonításának, megsemmisülésének, találasának, megkerülésének tényéről. Az adatszolgáltatás elektronikus azonosítást követően elektronikus kapcsolattartás útján is igényelhető.”

hangsúlyozni, hogy ez külön adatkezelési célnak tekintendő, és a jogalap fennálltát ezen adatkezelési cél tekintetében is külön igazolni kell.

A további kapcsolattartási célból gyűjtött személyes adatok (e-mail-cím, telefonszám) érintettől való származásának, illetve az adatkezeléshez történő hozzájárulásának a megerősítésére – különösen a különleges kategóriájú (politikai véleményre utaló) személyes adatok kezelése esetén – a Hatóság jó gyakorlatnak tekinti az Európai Adatvédelmi Testület hozzájárulásról szóló 5/2020. számú iránymutatásában, valamint annak előzményeként kiadott, az Adatvédelmi Irányelv 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport hozzájárulásról szóló WP259 számú iránymutatásában kifejtett, a hozzájárulás kétlépcsős ellenőrzésének módszerét, amelynek értelmében a megerősítés például oly módon szerezhető meg, hogy az adatkezelő az érintett általa – a további kapcsolattartás céljából – megadott telefonszámára kezdeményezett hívás során mintegy kifejezett hozzájárulást szerez akként, hogy amennyiben a döntésre vonatkozó tájékoztatás tisztességes, érthető és egyértelmű, akár gombnyomással konkrét megerősítést kér az érintettől.

Elektronikus levelezési cím kezelése esetén megfelelő módszer lehet az, ha az érintett által az aláírásgyűjtés során – a további kapcsolattartás céljából – megadott elektronikus elérhetőségére az adatkezelő – az adatkezelésről történő megfelelő tájékoztatás mellett – elektronikus levél útján értesítést küld arról, hogy az érintett adott személyes adatait szándékozik kezelni, amelyhez a hozzájárulásának a megerősítését kéri. Ha az érintett megerősíti a hozzájárulását, az adatkezelő a „Hozzájárulok” nyilatkozatot tartalmazó elektronikus válaszelevelet kér.

A személyes adatok elektronikus úton történő gyűjtése esetén pedig jó gyakorlatnak tekinthető, ha az adatalany egy ellenőrző kódot tartalmazó sms-üzenetet vagy egy ellenőrző linket kap, amely segítségével az adatkezeléshez történő hozzájárulását meg tudja erősíteni.

A Hatóság jogalkalmazói tapasztalata:

A Hatóság egy vizsgálata során megállapította, hogy nem kellően átlátható, egyértelmű és világos az érintettek tájékoztatása az adatkezelés céljairól abban az esetben, ha az egyik adatkezelési cél – a petíció fő célja – az aláírásgyűjtő ív főoldalán kiemelésre kerül, míg az arról történő tájékoztatás, hogy az adatokat – ha az érintett megadja e-mail-címét és/vagy telefonszámát – az eredeti célon túl más adatkezelési célból (kapcsolattartás céljából) is kezeli az adatkezelő, csak az ív aláírásgyűjtésre szolgáló oldalától eltérő oldalon lévő, vagy külön tájékoztatóban történik. Továbbá az aláírásgyűjtő íven telefon és/vagy e-mail elérhetőség megadása – különösen, ha az íven külön felhívás nincs arra vonatkozóan, hogy ezen adattípusok megadása nem kötelező – nem tekinthető egyrészt a személyes adatok felhasználásához való hozzájárulásra irányuló megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedetnek, másrészt nem tekinthető az eredeti adatkezelési célon túl a személyes adatok kapcsolattartási célból történő kezeléséhez való hozzájárulásnak is. Amennyiben az adatkezelő ugyanazt a hozzájárulást szeretné használni egy másik adatkezelési célhoz, akkor sérül a kifejezett hozzájárulás követelménye, mert ebből fakadóan az érintett hozzájárulását nem lehet kiterjeszteni további, új adatkezelési célokra. (NAIH/2019/5062.)

A Hatósághoz benyújtott panaszok nagy része továbbá amiatt érkezett, hogy a politikai pártok/szervezetek közvetlen megkeresés módszerével – e-mail, illetve telefon útján – fordultak az emberekhez, és amikor ők az érintetti jogaikkal próbáltak élni, azt vagy nem biztosította az adatkezelő, vagy az érintettek eleve nem is rendelkeztek információval arra vonatkozóan, hogy az adatkezelőhöz milyen elérhetőségen fordulhatnak kérelmeikkel. Továbbá az egyes adatgyűjtésekhez kapcsolódóan az érintettek nem kaptak megfelelő tájékoztatást arra vonatkozóan, hogy egyes adataik (főként kapcsolattartási adatok) megadása esetén azokat az eredeti adatkezelési célon túl kapcsolattartási célból is kezeli és tárolja az adatkezelő.

A Hatóság felhívja a figyelmet arra, hogy az adatvédelmi elvek betartása mellett az adatkezelések jogszerűségének egyik legfontosabb feltétele, hogy az adatgyűjtés csak pontosan meghatározott,

jogszerű célból történjen. A cél megjelöléséről a tisztességes adatkezelés követelményével összhangban kell gondoskodni, az nem lehet megtevesztő, semmitmondó vagy túl általános.

A politikai pártok/szervezetek *szimpatizánsi adatbázis-építés céljából történő adatgyűjtései az ajánlásgyűjtéstől eltérő célú adatkezelésnek* minősülnek, amely adatkezelési műveletekkel kapcsolatos információkról ennél fogva az érintetteket minden esetben – az adatkezelési cél megjelölésével – tájékoztatni kell.

Az adatkezelés céljait tehát egyértelműen meg kell határozni és a *különböző célokat egymástól el kell határolni* (például petíciós cél, kapcsolattartási cél, tájékoztató anyagok küldésének célja stb.). Valamennyi adatkezelési cél tekintetében tájékoztatást kell adni az adott célhoz kapcsolódóan kezelendő személyes adatokról.

Az érintetteket *minden egyes adatkezelési célról* – mind azoknak közvetlenül az érintettől történő gyűjtése esetén, mind azoknak harmadik felektől történő beszerzésekor – tájékoztatni kell. A tájékoztatást *adatkezelési célonként külön-külön*, az egyes célokkal összefüggő adatkezelések sajátosságait külön-külön bemutatva kell megadni.

A könnyebb áttekinthetőség érdekében a különböző célból kezelt személyes adatokat és a kezelésükhöz történő *érintetti hozzájárulást javasolt adatkezelési célonként külön nyomtatványon* rögzíteni.

Az adatkezelőnek biztosítania kell tudni az általa kezelt személyes adatok célonként külön rendszerezve történő nyilvántartását, hogy ezáltal megkülönböztethető legyen, hogy mely személyes adatot milyen célból tart nyilván.

Mindemellett biztosítani kell, hogy a személyes adatok tárolása a lehető legrövidebb időtartamra korlátozódjon. Azon adatokat tehát, amelyek már nem szükségesek gyűjtésük eredeti céljára, törölni kell.

A Hatóság megjegyzi ugyanakkor, hogy mivel a valamely politikai kérdésben szervezett véleménynyilvánító szavazásokhoz, egyéb politikai célú kezdeményezésekhez kapcsolódó adatgyűjtések esetében – ellentétben a népszavazási kezdeményezés, európai polgári kezdeményezés támogatására történő aláírásgyűjtéssel – nem kerül sor a kezdeményezést aláíró polgár azonosítása és választójoga megállapítása céljából az aláírásgyűjtő íven feltüntetett adatoknak a központi névjegyzék adataival való összevetésére, így ezek az adatkezelések főként arra alkalmasak, hogy az adott kezdeményezést támogatók *számáról* egyfajta nagyságrendi becslés alapjául szolgáljanak.

3. Követelmény

A személyes adatoknak a kezelésük céljára alkalmasnak és a cél szempontjából relevánsnak kell lenniük, az adatok körét pedig a célhoz szükséges minimumra kell korlátozni. Ezért a politikai szervezetek ne gyűjtsenek az adatkezelési cél elérésére alkalmatlan és ahhoz nem szükséges adatokat (pl. igazolványszám, személyi azonosító jel).

III. Az adatpontosság elvének követelménye, az érintetti joggyakorlás biztosítása

A Hatóság jogalkalmazói tapasztalata:

A Hatósághoz érkezett panaszok vizsgálata során több olyan esetre is fény derült, hogy az adatkezelő politikai párt az érintett személyes adatait abban a hiszemben kezelte, hogy ahhoz az érintett írásos hozzájárulását adta, azonban időközben kiderült, hogy az általa kezelt személyes adatok, vagy azok egy része nem az érintettől származott. (NAIH/2019/5434.)

Egy további panasz szerint az érintett azon túl, hogy telefonszámát soha nem adta meg egy politikai szervezetnek sem, olyan párt helyi szervezetétől érkezett kampányhívás a telefonjára, amely településen már több, mint húsz éve nem él. (NAIH/2019/7144.)

Több panasz szerint az érintettek a politikai párttól érkezett megkeresések alkalmával – a telefonos megkeresések során a hívó félhez intézett kéréssel, vagy a hívó fél telefonszámára küldött SMS üzenetben, továbbá elektronikus levél útján érkezett megkeresés során a feladó e-mail elérhetőségére írt válaszüzenetben – jelezték a pártnak, hogy kérik személyes adataik adatbázisból történő törlését, ezen kérésükre azonban nem minden esetben kaptak visszajelzést, illetve a kérelmük teljesítése – különösen a telefonos megkeresések során történő jelzés esetén – nem történt meg. (NAIH/2019/3382.)

A Hatósághoz érkezett több bejelentés háttérében az a probléma állt, hogy a párt weboldalán elérhető adatkezelési tájékoztatóban tévesen volt feltüntetve az érintetti jogok gyakorlására szolgáló e-mail elérhetőség, így az érintettek ezen címre küldött kérelmükre visszajelzés egyáltalán nem érkezett. A Hatóság ezen bejelentésekkel kapcsolatosan kifejtette, hogy az érintettek számára létre kell hozni olyan postai, illetve elektronikus úton elérhető csatornákat, amelyeken keresztül az adatkezelőhöz fordulhatnak érintetti kérelmeikkel, továbbá az érintetti joggyakorlás lehetőségéről és módjáról – kiemelve az elérhetőségeket – valamennyi aláírásgyűjtésre/adatgyűjtésre szolgáló nyomtatványon szereplő tájékoztatóban, valamint a politikai párt által küldött elektronikus megkeresésben is jól láthatóan tájékoztatást kell adni.

A Hatóság a vizsgálata során azt tapasztalta, hogy felhívása ellenére a pártok az érintetti jogok gyakorlására irányuló kérelmek teljesítésére vonatkozó konkrét ügyintézési rendet nem csatoltak, ebből következően arra vonatkozóan konkrét intézkedési tervvel nem rendelkeznek (NAIH/2019/8568.).

Az adatpontossággal kapcsolatos probléma kiküszöbölésére többször felmerült kérdésként, hogy az adatok gyűjtése során az adatkezelők jogszerűen felhívhatják-e az érintettet személyazonossága igazolására, illetve annak céljából kérhető-e az érintettől a személyazonossága igazolására szolgáló igazolvány.

A Hatóság álláspontja szerint az általános adatvédelmi rendelet alapelvi rendelkezéseivel összhangban nincs olyan jogszerű adatkezelési cél, amely szükségessé tenné azt, hogy az adatkezelő a kérdőív/aláírásgyűjtő ív aláíróját személyazonosság igazolására hívja fel, **szükségtelen és aránytalan tehát az aláírásgyűjtés során az aláírók személyazonosságának igazolására bármilyen személyazonosító okmányt elkérni.** A Hatóság ezen álláspontját támasztja alá, hogy a Ve. az ajánlásgyűjtés során sem teszi kötelezővé a választópolgárok személyazonosságának igazolását, továbbá az állampolgárok petíciós jogának gyakorlása sem köthető ahhoz a feltételhez, hogy az aláíró a személyazonosságát igazolja.

Ezen követelmény érvényesülése egyes esetekben visszaélésre is lehetőséget ad, vagyis előfordulhat, hogy valaki másik személy adatát adja meg az arra szolgáló nyomtatványon, az adatkezelő pedig így nem tudja biztosítani az adatpontosság alapelvét. E probléma megoldását az jelentheti, ha a politikai

pártok maradéktalanul biztosítják az érintetti jogok gyakorlását, és azt, hogy az érintettek egyszerű módon, gyorsan jelezhessék pontosító, helyesbítő, törlési kéréseiket, ha azt észlelik, hogy személyes adataik kezelésére tudtukon kívül, hozzájárulásuk hiányában kerül sor.

A Hatóság felhívja továbbá az adatkezelők figyelmét arra is, hogy az érintettet a személyes adatai kezelésével összefüggésben megillető jogok gyakorlására irányuló kérelem nyomán őket terhelő tájékoztatási és intézkedési kötelezettségek határidejének kezdete a kérelemnek az adatkezelő bármely elérhetőségére történő beérkezésének időpontjától számítandó.

4. Követelmény

Nagyobb figyelmet kell fordítani az adatok pontosságának biztosítására, különösen különböző forrásból származó adatok esetén. A pontatlan adatok helyesbítése vagy törlése szükséges.

Az aláírásgyűjtés során szükségtelen és aránytalan a kérdőív/ajánlóív aláírója személyazonosságának igazolására bármilyen személyazonosító okmányt elkérni.

5. Követelmény

A politikai pártoknak és szervezeteknek az általános adatvédelmi rendeletben foglalt érintetti jogok (például hozzáféréshez való jog, helyesbítéshez való jog, törléshez való jog) biztosítása érdekében megfelelő belső eljárási rendet szükséges kidolgozniuk. Az érintetti jogok gyakorolhatósága érdekében a joggyakorlás menetére vonatkozó információkról, elérhetőségi adatokról –könnyen hozzáférhető módon – megfelelő tájékoztatást kell adni.

IV. Az adatkezelés átláthatósága

A Hatóság jogalkalmazói tapasztalata:

A kampánycélú megkeresésekkel összefüggésben érkezett panaszok többsége az érintetti jogok gyakorlását, illetve az adatkezelés átláthatóságát kifogásolta. Számos panasz érkezett amiatt, hogy a választópolgárok különféle, a politikai szervezet, illetve jelöltjének választására buzdító, kampánycélú megkeresést kaptak telefonhívás, illetve elektronikus levél formájában. A panaszok alapján megállapítható, hogy különösen a választásokat megelőző kampányidőszakban a politikai pártok több csatornán keresztül, így SMS, e-mail, telefonhívás, illetve automata általi telefonhívás útján is próbálják a választópolgárokat elérni. A bejelentések szerint az érintettek a hívást indító személytől azonban az adatkezelésre vonatkozóan még kifejezett kérésük ellenére sem kaptak választ, illetve sok esetben a politikai szervezet nevében hívást lebonyolító személy nem tudott választ adni ilyen irányú kérdésekre.

(NAIH/2019/3382., NAIH/2019/5251., NAIH/2019/6872.)

Több panaszban az érintettek azt sérelmezték, hogy a kampányidőszakban rejtett számról érkezett hívás a szolgáltatónál egyébként titkosított telefonszámukra valamely politikai párt, vagy jelöltje nevében, amely a Hatóság álláspontja szerint jogellenes. (NAIH/2019/4692., NAIH/2019/7250., NAIH/2019/7324.)

Az adatkezelő egyik legfontosabb kötelezettsége, hogy megfelelő intézkedéseket hozzon annak érdekében, hogy az adatalany részére a személyes adatok kezelésére vonatkozó valamennyi

információt és az általános adatvédelmi rendelet 15-22. és 34. cikk szerinti minden egyes tájékoztatást tömör, átlátható, érthető és könnyen hozzáférhető formában, világosan és közérthetően megfogalmazva nyújtsa.

A politikai pártok/szervezetek véleménynyilvánító szavazáshoz, egyéb kezdeményezéseihez kapcsolódó adatgyűjtései az online térben is zajlanak. A legtöbb esetben az állapítható meg, hogy az adatkezelésről történő tájékoztatás vagy nem megfelelő, vagy hiányzik vagy a konkrét adatkezeléshez egyáltalán nem kapcsolható.

Nem elfogadható az a gyakorlat, hogy amennyiben az adatkezelő akár a honlapján, akár a közösségi média felületén véleményt kér a polgároktól valamely általa fontosnak vélt kérdésben és ezzel összefüggésben személyes adatokat gyűjt, nem ad tájékoztatást a konkrét adatkezelésről, csak az adatkezeléseire vonatkozó általános tájékoztatóra hivatkozik.

Ha a személyes adatokat az érintettől gyűjtik, az általános adatvédelmi rendelet 13. cikke tartalmazza az arra vonatkozó előírásokat, hogy melyek azok az információk, amelyeket az adatkezelőnek az érintett rendelkezésére kell bocsátania. Az általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés a) pontjában foglalt átlátható adatkezelés elvéből⁷ fakadóan a tájékoztatónak strukturálnak, könnyen áttekinthetőnek kell lennie, amelyet elsődlegesen **a szöveg megfelelő szintű tördelésével, felsorolással, pontokba szedéssel lehet elérni**. A megfelelő tördelés kiemelt jelentőségű, hiszen az érintett így könnyen megtalálhatja a szövegben a számára releváns részeket.

A tájékoztatást világosan és közérthetően kell megfogalmazni, azaz törekedni kell annak a legegyszerűbb, érthető megfogalmazására. Az elvont vagy kétértelmű megfogalmazások kerülendőek, megelőzve ezzel a különböző értelmezések lehetőségét – különösen az adatkezelés céljának és jogalapjának megjelölésénél -, valamint kerülni kell a túlságosan jogi, szakmai nyelvezetet.

Az adatkezelési tájékoztató könnyen áttekinthető szövegezése mellett továbbá – különösen a papír alapon zajló adatgyűjtések esetében – **a szöveg olvashatóságát a megfelelő betűméret alkalmazásával is biztosítani kell**.

6. Követelmény

A jövőbeli adatkezelői jogsértések elkerülése érdekében az adatkezelők, jelen esetben legfőképpen a politikai pártok az adatkezeléseiket tegyék áttekinthetővé, mutassák be közérthetően az adatkezelési tevékenységüket, tegyék átláthatóvá a kezelt személyes adatok sorsát, adatkezelési folyamatait. Dolgozzanak ki valamennyi adatkezelésükre vonatkozóan adatkezelési tájékoztatókat és ezeket tegyék közzé, könnyen hozzáférhetővé.

Általánosságban elmondható, hogy a Hatóság jogalkalmazói tapasztalata alapján a kampánycélú megkeresések az adatkezelésre vonatkozóan tájékoztatást egyáltalán nem tartalmaztak, így többek között nem nyújtottak információt az adatkezelő személyéről, arról, hogy mi az adatkezelés célja és jogalapja, továbbá nem nyújtottak tájékoztatást a személyes adatok forrásáról, valamint a tisztességes és átlátható adatkezelés biztosításához szükséges további információkról sem. Ez jelentősen megnehezíti a választópolgároknak az általános adatvédelmi rendelet 15-22. cikke szerinti jogainak gyakorlását.

⁷ GDPR 5. cikk (1) A személyes adatok:

a) kezelését jogszerűen és tisztességesen, valamint az érintett számára átlátható módon kell végezni („jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság”);

Figyelemmel arra is, hogy a Ve. 153. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján a jelöltek csak az adatletiltási jogukat előzetesen nem érvényesítő választópolgárok nevét és lakcímét kérhetik ki kampánycélú felhasználásra és a központi névjegyzék a választópolgárok olyan egyéb elérhetőségi adatait, mint telefonszám, e-mail-cím nem tartalmazza, ezért amennyiben a politikai pártok/szervezetek, illetve jelöltjeik harmadik féltől (például szavazóköri névjegyzékből, adatközvetítőtől, egyéb forrásokból) szerzett adatokat kezelnek, az általános adatvédelmi rendelet 14. cikkében foglalt rendelkezéseknek megfelelően a tisztességes adatkezelés biztosítása érdekében tájékoztatást és magyarázatot kell adniuk az érintettek számára arról, hogy milyen forrásból származnak az érintettek személyes adatai és hogyan, milyen célból használják ezeket az adatokat. A Hatóság felhívja a figyelmet arra is, hogy az általános adatvédelmi rendelet 14. cikk (3) bekezdése⁸ a tájékoztatás megadásának határidejére vonatkozóan is tartalmaz előírásokat.

7. Követelmény

A valamely politikai célból szervezett közvélemény-kutatással egybekötött, politikai marketing célú telefonhívás, elektronikus levél küldése esetén is egyszerű, közérthető, de az alapvető információkat tartalmazó tájékoztatást kell adni az adatkezelés körülményeiről, utalva arra is, hogy az érintett a részletes adatkezelési tájékoztatót milyen felületen, illetve módon érheti el.

* * *

---

⁸ GDPR 14. cikk (3) Az adatkezelő az (1) és (2) bekezdés szerinti tájékoztatást az alábbiak szerint adja meg:

- a) a személyes adatok kezelésének konkrét körülményeit tekintetbe véve, a személyes adatok megszerzésétől számított észszerű határidőn, de legkésőbb egy hónapon belül;
- b) ha a személyes adatokat az érintettel való kapcsolattartás céljára használják, legalább az érintettel való első kapcsolatfelvétel alkalmával; vagy
- c) ha várhatóan más címzettel is közlik az adatokat, legkésőbb a személyes adatok első alkalommal való közlésekor.

ÖSSZEGZÉS

I.

A Hatóság megfontolásra ajánlja az Igazságügyi Minisztériumnak a hatályos szabályozás áttekintését, felülvizsgálatát, és a jelen ajánlásban foglalt követelmények érvényesülését elősegítő jogalkotás lehetőségeinek vizsgálatát. E vizsgálatnak különösen olyan szabályozási környezet kialakítására kell irányulnia, amely a politikai pártok és szervezetek valamely politikai cél érdekében végzett adatkezelési tevékenysége vonatkozásában törvényi szinten rögzíti, hogy ha e tevékenység során az adatkezelő személyét egyértelműen nem határozták meg, illetve arról az érintetteket nem tájékoztatták megfelelően, a politikai pártok és szervezetek mely önálló jogalanyisággal bíró személyét kell – a törvény erejénél fogva – adatkezelőnek tekinteni.

II.

A Hatóság a választásokkal összefüggésben az alábbi legfontosabb követelményekre hívja fel a politikai pártok, jelölő szervezetek, adatkezelésben részt vevő egyéb személyek és szervezetek figyelmét:

1. Az adatkezelés megkezdését megelőzően meg kell határozni az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott kötelezettségek végrehajtásának felelősét, az adatkezelési tevékenységek résztvevőinek szerepkörét (adatkezelő, adatfeldolgozó, közös adatkezelő), továbbá az adatkezelésben történő részvételük tartalmát. Az aktivistáknak adatfeldolgozói, vagy ezen feladatok meghatározására is kiterjedő megbízási szerződéssel kell rendelkezniük, és szükség esetén igazolniuk kell tudni, hogy tevékenységüket mely adatkezelő megbízásából végzik. (Ld. I. rész)
2. Az adatkezelés céljait egyértelműen meg kell határozni, a különböző adatkezelési célokat el kell határolni. A célhoz kötöttség és az adattakarékosság elve alapján az adatok körét a lehető legszűkebbre kell vonni. A politikai pártok és szervezetek kizárólag az adatkezelés céljának megvalósulásához feltétlenül szükséges adatokat gyűjtsék. (Ld. II. rész)
3. Az érintetti jogok biztosítására vonatkozóan megfelelő belső eljárási rend kidolgozása szükséges, és erről könnyen hozzáférhető tájékoztatást kell adni. (Ld. III. rész)
4. Különös figyelmet kell fordítani az érintettek adatkezelésről történő megfelelő tájékoztatására. A politikai pártok és szervezetek az adatkezeléseiket tegyék átláthatóvá. Közvélemény-kutatással egybekötött vagy politikai marketing célú telefonhívás, elektronikus levél küldése esetén is tájékoztatni kell az érintetteket az adatkezeléssel kapcsolatos legfontosabb információkról, illetve a részletes tájékoztató elérhetőségéről. (Ld. IV. rész)

III.

A Hatóság az alábbiakra hívja fel a polgárok (érintettek) figyelmét:

1. Személyes adataik megadását megelőzően tájékozódjanak az adatkezeléssel kapcsolatos legfontosabb információkról! Ennek során alapvetően szükséges annak ellenőrzése, hogy az adatkezelő személye egyértelműen meg van-e határozva.
2. Adatok online felületen történő megadása esetén is fordítsanak figyelmet arra, hogy a konkrét adatkezelés körülményeiről rendelkezésre áll-e megfelelő tájékoztatás, és annak figyelmes átolvasását követően, az abban foglaltak ismeretében, tudatosan döntsenek arról, megadják-e személyes adataikat!
3. Ha úgy ítélik meg, hogy a személyes adataikon végzett adatkezelés nem átlátható vagy jogszerűtlen, éljenek az általános adatvédelmi rendeletben biztosított érintetti jogaikkal⁹ (például hozzáféréshez való jog, törléshez való jog)! Ha pedig a kérelemre az adatkezelőtől érdemi válasz nem érkezik vagy jogsértés gyanúja áll fenn, a Hatóság vagy bíróság eljárását kezdeményezhetik¹⁰.

Budapest, 2021. február 19.

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

⁹ általános adatvédelmi rendelet 15. cikk-22. cikk

¹⁰ A GDPR 77. cikkében foglaltak alapján minden érintett jogosult arra, hogy az érintett felügyeleti hatóságnál panaszt tegyen, ha megítélése szerint a rá vonatkozó személyes adatok kezelése megsérti a rendeletet.

Az Infotv. 52. § (1) bekezdése alapján a Hatóságnál bejelentéssel bárki vizsgálatot kezdeményezhet arra hivatkozással, hogy személyes adatok kezelésével, illetve közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogok gyakorlásával kapcsolatban jogsérelem következett be, vagy annak közvetlen veszélye fennáll, továbbá az Infotv. 60. § (1) bekezdése alapján a Hatóság az érintett erre irányuló kérelmére adatvédelmi hatósági eljárást indíthat.

GDPR 79. cikk „(1) A rendelkezésre álló közigazgatási vagy nem bírósági útra tartozó jogorvoslatok – köztük a felügyeleti hatóságnál történő panasztételhez való, 77. cikk szerinti jog – sérelme nélkül, minden érintett hatékony bírósági jogorvoslatra jogosult, ha megítélése szerint a személyes adatainak e rendeletnek nem megfelelő kezelése következtében megsértették az e rendelet szerinti jogait.

(2) Az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval szembeni eljárást az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi helye szerinti tagállam bírósága előtt kell megindítani. Az ilyen eljárás megindítható az érintett szokásos tartózkodási helye szerinti tagállam bírósága előtt is, kivéve, ha az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó valamely tagállamnak a közhatalmi jogkörében eljáró közhatalmi szerve”

Infotv. 23. § (1) Az érintett az adatkezelő, illetve - az adatfeldolgozó tevékenységi körébe tartozó adatkezelési műveletekkel összefüggésben - az adatfeldolgozó ellen bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint az adatkezelő, illetve az általa megbízott vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó a személyes adatait a személyes adatok kezelésére vonatkozó, jogszabályban vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott előírások megsértésével kezeli.